

Soldats del Duce, soldats de Crist

2006-02-17 12:00:16

Andrea Camilleri

La presa de Macallè

Traducció de Pau Vidal

Edicions 62, Barcelona, 2005

Camilleri és un valor segur, un autor a qui tornar quan es busca una literatura bàsicament d'evasió; cosa que ací està dita en el sentit més estricte del terme, sense cap connotació negativa, doncs. Perquè el sicilià evidencia, a cada nova novel·la, una mestria a l'hora de fer-ne de l'humor l'ingredient bàsic que pocs autors posseeixen; i així, ha bastit una trajectòria centrada en dos cicles temàtics principals: el que té com a protagonista el comissari Montalbano, i el que s'ambienta en l'imaginari poble sicilià de Vigata. Tanmateix, ja siga des de la novel·la policíaca com des d'una altra de més propera al quadre de costums, el resultat és un demolidor retrat de la societat siciliana, amb especial atenció a les misèries humanes i amb una mirada despietada de determinats tipus socials.

En aquesta ocasió, la història torna a Vigata, en plena efervescència del feixisme i de la invasió d'Abissínia per part de l'exèrcit italià. I Michilino n'és el protagonista, un xiquet de sis anys que creix en un món saturat de propaganda política i religiosa, que el va modelant com un integrista disposat a matar per Crist o pel *Duce*. Enfront d'aquesta actitud, coherent en funció d'allò que l'infant rep de totes bandes, Camilleri oposa la hipocresia dels adults: la del pare, principal càrrec polític del feixisme al poble, que fa visites furtives a la minyona de la casa; la del mossèn que *confessa* regularment la mare amb tècniques bastant més plaents de les habituals; o la del professor –i pedòfil– que celebra amb el xiquet cada èxit de l'exèrcit a Abissínia a l'*estil espartà*.

Però hi destaca, sobretot, la construcció d'uns personatges que ens resulten ben propers –mediterranis, molt mediterranis; el retrat d'un moment històric que podríem traslladar –sense gaires canvis– a l'Espanya franquista; així com el fet de centrar la narració en el punt de vista d'un infant. També, la combinació de registres lingüístics que s'hi fa: l'estàndard, amb un de dialectal sicilià –que el traductor ha adaptat amb trets del mallorquí– i amb un tercer que imitaria el d'un xiquet de sis anys. I, en definitiva, l'actualitat que mantenen, setanta anys després, molts dels elements que s'hi retraten: l'abús de la propaganda exercida des dels governs, per exemple; però sobretot l'immens poder de la religió: coercitiu i anihilador unes vegades; inductor de les més grans atrocitats, d'altres.